

ประเด็นความคิดเห็นการจัดตั้งท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอด (๒)

ข้อ ๑. การเปรียบเทียบเทศบาลนคร กับ ท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด”

ลำดับที่	เทศบาลนครแม่สอด	ท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด”
๑. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖	ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ.
๒. ขอบเขตพื้นที่	๑. เทศบาลนครแม่สอด (๒๗.๒ ตร.กม.) จำนวนประชากร ๖๘,๖๒๐ คน ๒. ข้อมูลจากตรวจคนเข้าเมือง จังหวัดตาก สถิติการตรวจบุคคลเดินทางขาเข้า-ขาออก ณ จุดผ่านแดนสะพานมิตรภาพไทย-เมียนมา จำนวน ๓,๗๖๔,๗๒๔ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) ๓. ข้อมูลจากท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตาก จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือน ๒,๒๕๖,๓๐๖ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)	(๑) เทศบาลนครแม่สอด : ๖๘,๖๒๐ คน (๒) เทศบาลตำบลท่าสายลวด : ๒๔,๔๐๐ คน (๑๐.๑๐ ตร.กม.) (๓) ประชากรแฝง : ๑๖๑,๕๖๗ คน (๔) ประชากรประเทศเมียนมา เข้ามาในบริการสาธารณสุขโปโก ในเขตพื้นที่ นครแม่สอด วันละ ๒๐,๐๐๐ คน (๕) นักท่องเที่ยว : ๑๕,๐๐๐-๑๘,๐๐๐ คนต่อวัน (๖) นักลงทุนจากประเทศอื่น : ๕๐,๐๐๐ คน และคาดการณ์ว่าภายใน ๕ ปีข้างหน้าจะมีนักลงทุนเพิ่มขึ้น ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน
๓. โครงสร้างการบริหาร	(๑) สภาเทศบาล จำนวน ๒๔ คน แบ่งออกเป็น ๔ เขต และคณะผู้บริหารเทศบาล ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษา นายกเทศมนตรี และเลขาธิการนายกเทศมนตรี (๒) ส่วนราชการภายในเทศบาลนครแม่สอด แบ่งออกเป็น ๙ หน่วยงาน ๑. สำนักปลัดเทศบาล ๒. กองคลัง ๓. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ๔. กองช่าง ๕. กองการศึกษา ๖. กองช่างสุขาภิบาล ๗. กองวิชาการและแผนงาน ๘. กองสวัสดิการสังคม ๙. หน่วยงานตรวจสอบภายใน	แบ่งเป็น ๓ ส่วน (๑) ฝ่ายนิติบัญญัติ คือสภานครแม่สอด ประกอบไปด้วยสมาชิกสภาจำนวน ๓๖ คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงในเขตพื้นที่ ๑๒ พื้นที่ พื้นที่ละ ๓ คน (มาตรา ๘ และ ๑๓) (๒) ฝ่ายบริหาร มีนายกนครแม่สอดมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ๑ คน (มาตรา ๔๗) และนายกอาจแต่งตั้ง ดังนี้ - รองนายกนครแม่สอดไม่เกิน ๔ คน (มาตรา ๕๑) - ที่ปรึกษานายกไม่เกิน ๒ คน (มาตรา ๕๕) - เลขาธิการนายก ๑ คน (มาตรา ๕๙) (๓) คณะกรรมการที่ปรึกษาและพัฒนานโยบายนครแม่สอด จำนวน ๒๑ คน ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๗๒) - หัวหน้าส่วนราชการ ผู้แทนรัฐวิสาหกิจ แต่งตั้งโดยผู้ว่าฯ จำนวน ๗ คน - ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการค้า อุตสาหกรรมการธนาคาร หรือการท่องเที่ยว แต่งตั้งโดยนายกนครแม่สอด จำนวน ๗ คน - ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจและสังคม การเมืองการปกครองและการลงทุน กฎหมายหรือด้านอื่นๆ แต่งตั้งโดยสภานครแม่สอด จำนวน ๗ คน

ลำดับที่	เทศบาลนครแม่สอด	ท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด”
		<p>- ส่วนราชการในนครแม่สอดแบ่งออกเป็น ๙ หน่วยงาน เป็นสำนักทุกส่วนราชการ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สำนักปลัดเทศบาล ๒. สำนักการคลัง ๓. สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ๔. สำนักการช่าง ๕. สำนักการศึกษา ๖. สำนักการช่างสุขาภิบาล ๗. สำนักการวิชาการและแผนงาน ๘. สำนักการสวัสดิการสังคม ๙. หน่วยงานตรวจสอบภายใน
<p>๔. อำนาจหน้าที่</p>	<p>อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับท้องถิ่นอื่น ๆ ที่นครแม่สอดมีหน้าที่จัดทำบริการ</p> <p>“มาตรา ๗๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นครแม่สอดมีหน้าที่จัดทำบริการ สาธารณะพื้นฐานเพื่อตอบสนองความ จำเป็นของชุมชนในเขตนครแม่สอด ใน เรื่องดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัตินครแม่สอด และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ของนครแม่สอด (๒) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด (๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๔) การรักษาความสะอาดและความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (๕) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ (๖) การวิศวกรรมจราจร (๗) การขนส่ง (๘) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และ การบำบัดน้ำเสีย (๙) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา (๑๐) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าข้าม และที่จอดรถ (๑๑) การดูแลรักษาที่สาธารณะ (๑๒) การคุ้มครองและดูแลรักษาทรัพย์สิน 	<p>เพิ่มเติม “มาตรา ๗๘ เมื่อนครแม่สอดมีความ พร้อม และคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้นครแม่สอดมีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายดังต่อไปนี้ ก็ได้</p> <ol style="list-style-type: none"> (๑) กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (๒) กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว (๓) กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่าง ด้าว (๔) กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (๕) กฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (๖) กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม (๗) กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง (๘) กฎหมายว่าด้วยโรงงาน (๙) กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก (๑๐) กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกในส่วนที่ไม่ เกี่ยวกับการจดทะเบียนรถยนต์ <p>เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้นครแม่ สอดมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายตามวรรคหนึ่ง แล้ว ให้นครแม่สอดมีอำนาจในการอนุมัติ การ อนุญาต การพิจารณาหรือการปฏิบัติการเรื่องใด ๆ เฉพาะที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา โดยในพระ ราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้กำหนดหลักเกณฑ์และ เงื่อนไขการใช้อำนาจ และอำนาจหน้าที่ในการ กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายนั้น ๆ ไว้ด้วย</p>

ลำดับที่	เทศบาลนครแม่สอด	ท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด”
	<p>อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินร่วมกับ นายอำเภอ</p> <p>(๑๓) การควบคุมอาคาร</p> <p>(๑๔) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและ จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย</p> <p>(๑๕) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>(๑๖) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี ของท้องถิ่น</p> <p>(๑๗) การสาธารณสุข การอนามัย ครอบครัว และการรักษาพยาบาล</p> <p>(๑๘) การจัดให้มีและควบคุมการเลี้ยงสัตว์</p> <p>(๑๙) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์</p> <p>(๒๐) การควบคุมความปลอดภัย ความ เป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย ใน โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ</p> <p>(๒๑) การผังเมืองและการจัดระเบียบการ ใช้พื้นที่</p> <p>(๒๒) การสาธารณสุขโรค</p> <p>(๒๓) การจัดการศึกษา และส่งเสริม การศึกษาของเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไป</p> <p>(๒๔) การสังคมสงเคราะห์</p> <p>(๒๕) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ</p> <p>(๒๖) หน้าที่อื่นๆ ที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุให้เป็นหน้าที่ของนคร แม่สอด</p> <ul style="list-style-type: none"> • อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับท้องถิ่นที่ นครแม่สอดอาจจัดทำบริการสาธารณะได้ “มาตรา ๗๗ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๗๖ แล้ว นครแม่สอดอาจจัดทำบริการ สาธารณะ ในเรื่องดังต่อไปนี้ได้ <p>(๑) การจัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน</p> <p>(๒) การพาณิชย์เท่าที่ไม่ขัดต่อมาตรา ๘๑</p>	<p>ในกรณีที่นครแม่สอดมีอำนาจอนุมัติ อนุญาต หรือพิจารณาหรือปฏิบัติการในเรื่องใด ตามวรรคหนึ่ง และกฎหมายในเรื่องนั้นกำหนดให้ เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ให้ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บ ได้จากการอนุมัติ อนุญาต หรือพิจารณาของนคร แม่สอดเป็นรายได้ของนครแม่สอด</p> <p>มาตรา ๗๘ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง นครแม่สอดและส่วนราชการอื่น ๆ โดยนครแม่สอด มีหน้าที่สนับสนุนช่วยเหลือโดยไม่กระทบต่อ อำนาจหน้าที่เดิมของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จะเป็นหน่วยงานหลักในการพิจารณาภารกิจ หน้าที่ของหน่วยงานราชการอื่น ก่อนนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป</p>

ลำดับที่	เทศบาลนครแม่สอด	ท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด”
	<p>(๓) การส่งเสริมและสนับสนุน การท่องเที่ยวและกีฬา</p> <p>(๔) กิจกรรมอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่นของรัฐให้กระทำหรือกระทำ การแทน</p> <p>(๕) กิจกรรมอื่นตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>นครแม่สอดจะจัดทำบริการสาธารณะ อย่างใดตามวรรคหนึ่งได้ต้องมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้เพียงพอที่จะทำ ได้</p> <p>การประกอบการพาณิชย์ของ นครแม่สอดให้ตราเป็น ข้อบัญญัติ “มาตรา ๘๑ นครแม่สอดต้องไม่ประกอบ กิจกรรมใดอันมิได้อยู่ในอำนาจหน้าที่การ ประกอบกิจการนครแม่สอดต้องไม่มี ลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่ มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษา ความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ ส่วนรวม หรือการจัดให้มีสาธารณูปโภค”</p>	
๕.รายได้	<p>กฎหมายได้กำหนดให้เทศบาลมี รายได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ มาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๓</p> <p>(๑) ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมาย กำหนดไว้</p> <p>(๒) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และ ค่าปรับตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้</p> <p>(๓) รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล</p> <p>(๔) รายได้จากสาธารณูปโภคและเทศ พานิชย์</p> <p>(๕) พันธบัตร หรือเงินกู้ ตามแต่จะมี กฎหมายกำหนดไว้</p> <p>(๖) เงิน กู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ (การกู้เงิน ต้องได้รับอนุญาตจากสภาเทศบาล และ ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย)</p>	<p>แหล่งรายได้สำหรับการบริหารจัดการพื้นที่ นั้น นอกจากแหล่งรายได้เดิมฐานะองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแล้ว จำเป็นจะต้องกำหนดให้มีแหล่ง รายได้เพิ่มเติมอื่นๆ ประกอบด้วย</p> <p>๑.๑ ภาษีจัดเก็บเพิ่มเติม (surcharge taxes) เปิดโอกาสให้ จัดเก็บภาษีซึ่งเป็นของรัฐบาลกลาง เพิ่มเติมจากอัตราปกติได้</p> <p>๑.๒ ภาษีที่จัดเก็บร่วม (share taxes) ภาษีซึ่งแต่ เป็นของรัฐบาลส่วนกลางบางชนิดโดยเฉพาะ อย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับการค้า การส่งออก และ การบริโภค เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ให้มีการจัดสรรรายได้จากภาษีส่วนี้กลับคืนสู่พื้นที่ เศรษฐกิจพิเศษตามสัดส่วนกำหนด</p> <p>๑.๓ ภาษีอื่นๆ เนื่องจากการจัดทำบริการในพื้นที่ นั้นจะมีความเบ็ดเสร็จภายใต้ เขตเศรษฐกิจพิเศษ อยู่แล้ว จึงควรจะปล่อยถ่ายโอนรายได้ จากภาษี บางชนิดซึ่งเป็นของ อบจ. กลับคืน เช่น ภาษี ล้อเลื่อน ภาษีน้ำมัน เป็นต้น</p>

ลำดับที่	เทศบาลนครแม่สอด	ท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด”
	<p>(๗) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด</p> <p>(๘) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้</p> <p>(๙) รายได้อื่นใดก็ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้</p>	<p>๑.๔ ค่าธรรมเนียม ให้อำนาจในการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียม อันเกิดจากการให้บริการหรือการทำงานแทนรัฐ อาทิ ค่าธรรมเนียมด้านศุลกากร การออกเอกสารและใบอนุญาตต่างๆ การจัดทะเบียนแรงงานต่างด้าว เป็นต้น</p> <p>๑.๕ ค่าบริการ ให้อำนาจในการจัดเก็บ ค่าบริการจากการบริการสาธารณะ สาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ ตามหลักผู้ใช้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากกลุ่มอุตสาหกรรม และแรงงานต่างด้าว</p> <p>๑.๖ เงินอุดหนุนโดยตรง ในการผลักดัน ยุทธศาสตร์เขตเศรษฐกิจพิเศษ อันเป็นนโยบายสำคัญอันหนึ่งของรัฐบาล จำเป็นที่จะต้องสนับสนุนการลงทุนต่างๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่ อาทิ โครงการพื้นฐานขนาดใหญ่ จึงอาจจำเป็นต้องจัดสรรเงินอุดหนุนเพิ่มเติมเพื่อการผลักดันยุทธศาสตร์ดังกล่าว</p> <p>๑.๗ ให้เทศบาลนครแม่สอด มีอำนาจหน้าที่เพิ่มเติมจากเดิม เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยจัดทำภารกิจร่วมกับรัฐบาล จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนให้เทศบาลนครแม่สอดเพื่อดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก</p>
<p>๖.การกำกับดูแล</p>	<p>กำหนดให้เป็นหน้าที่โดยตรงของ นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตที่เทศบาลนั้นตั้งอยู่ โดยกรณีของ นายอำเภอจะเป็นการกำกับดูแลเทศบาลตำบลภายในอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้กำกับดูแลเทศบาลเมือง และเทศบาลนครภายในจังหวัดนั้นๆ โดยทั่วไปอำนาจในการกำกับดูแลของ นายอำเภอและผู้ว่าราชการจังหวัดจะ มุ่งเน้นให้เทศบาลมีการปฏิบัติอยู่กรอบของกฎหมายเป็นสำคัญ</p>	<p>ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล การปฏิบัติราชการของนครแม่สอด เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งของทางราชการ ในการนี้ให้มีอำนาจแนะนำ ตักเตือน และตรวจสอบกิจการของนครแม่สอด เรียกรายงาน และเอกสารใดๆ จากนครแม่สอดมาตรวจสอบ ตลอดจนเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงได้ (มาตรา ๑๔๑)</p>

ข้อ ๒. ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก เทศบาลนครแม่สอดมีข้อจำกัดอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะประโยชน์ด้านใดบ้าง

การบริหารจัดการของเทศบาลนครแม่สอด ที่มีปริมาณของแรงงานต่างด้าวทั้งมาประกอบอาชีพเคลื่อนย้าย และตั้งถิ่นฐานมีปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้นซึ่งมีอัตราสูงกว่าประชากรที่ถือสัญชาติไทยเกินครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งพื้นที่แม่สอด จึงนำมาสู่สภาพปัญหาที่ครอบคลุมและขยายวงไปถึงด้านอื่น ๆ เช่น ที่อยู่อาศัย ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย สาธารณูปการ การใช้พื้นที่สาธารณะ การจราจร ปัญหาขยะมูลฝอย โรคติดต่อ/ไม่ติดต่อ ความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นต้น หรือแม้กระทั่งการบริหารจัดการภายในเทศบาลนครแม่สอดเอง ที่จะทำ ความเข้าใจและเตรียมความพร้อมทั้งบุคลากรในสำนักงานและประชาชนในพื้นที่ในการรับรู้และเข้าใจถึง ความหมายและความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอดที่มีความสำคัญต่อ ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์อะไรบ้าง และส่งผลต่อวิถีชีวิต คุณภาพชีวิต การเข้ามาบริการสาธารณะกับ ประชาชนได้พิเศษอย่างไร และแตกต่างอย่างไรกับการเป็นเทศบาลนครแม่สอดในปัจจุบัน แม้ว่าโดย กระบวนการร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. ... ได้ผ่านความเห็นชอบ คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ คณะกรรมการกฤษฎีกา และได้เสนอเข้าสู่คณะรัฐมนตรีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พร้อมจะนำเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาหลายรัฐบาลแล้ว

อำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. เทศบาล :

อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับท้องถิ่นอื่น ๆ ที่นครแม่สอดมีหน้าที่จัดทำบริการ “มาตรา ๗๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นครแม่สอดมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะพื้นฐานเพื่อตอบสนองความจำเป็นของชุมชนในเขต นครแม่สอด ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัตินครแม่สอดและตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนครแม่สอด

(๒) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๕) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(๖) การวิศวกรรมจราจร

(๗) การขนส่ง

(๘) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล และการบำบัดน้ำเสีย

(๙) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

(๑๐) การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าข้าม และที่จอดรถ

(๑๑) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๑๒) การคุ้มครองและดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินร่วมกับนายอำเภอ

(๑๓) การควบคุมอาคาร

(๑๔) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(๑๕) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๖) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๑๗) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(๑๘) การจัดให้มีและควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(๑๙) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(๒๐) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย ในโรงพยาบาลและ
สาธารณสุขสถานอื่น ๆ

(๒๑) การผังเมืองและการจัดระเบียบการใช้พื้นที่

(๒๒) การสาธารณสุขโรค

(๒๓) การจัดการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาของเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไป

(๒๔) การสังคมสงเคราะห์

(๒๕) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ

(๒๖) หน้าที่อื่น ๆ ที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุให้เป็น
หน้าที่ของนครแม่สอด

• อำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับท้องถิ่นอื่นที่นครแม่สอดอาจจัดทำบริการสาธารณะได้ “มาตรา ๗๗
ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๗๖ แล้ว นครแม่สอดอาจจัดทำบริการสาธารณะ
ในเรื่องดังต่อไปนี้ได้

(๑) การจัดให้มีสุสานและฌาปนสถาน

(๒) การพาณิชย์เท่าที่ไม่ขัดต่อมาตรา ๘๑

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวและกีฬา

(๔) กิจการอื่นใดที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่นของรัฐให้กระทำหรือกระทำการแทน

(๕) กิจการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

นครแม่สอดจะจัดทำบริการสาธารณะอย่างใดตามวรรคหนึ่งได้ต้องมีศักยภาพ ความสามารถ และรายได้เพียงพอที่จะทำได้

การประกอบการพาณิชย์ของนครแม่สอดให้ตราเป็นข้อบัญญัติ “มาตรา ๘๑ นครแม่สอดต้องไม่
ประกอบกิจการใดอันมิได้อยู่ในอำนาจหน้าที่การประกอบกิจการนครแม่สอดต้องไม่มีลักษณะเป็นการแข่งขัน
กับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม
หรือการจัดให้มีสาธารณสุขโรค”

อำนาจหน้าที่ใน ร่าง พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. : การพิจารณาแบ่งภารกิจที่มี
ความสำคัญต่อการบริหารจัดการงานของนครแม่สอด ประกอบกับร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
นครแม่สอด พ.ศ. ได้ผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น จึงทำให้มีการปรับเปลี่ยนและ
แก้ไขภารกิจพิเศษบางส่วนออกไปตามมาตรา ๖๘ เดิม และได้มีการกำหนดภารกิจในรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
แทน ตามมาตรา ๗๘ ในร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเมื่อนครแม่สอดมีความพร้อม และคณะรัฐมนตรี
เห็นสมควรจะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้นครแม่สอดมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดังต่อไปนี้

(๑) กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน

(๒) กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(๓) กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

(๔) กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๕) กฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

(๖) กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(๗) กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

(๘) กฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(๙) กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(๑๐) กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการจดทะเบียนรถยนต์ และ ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายคือ ศูนย์กำจัดขยะ / ศูนย์ป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน SEZ ตาก รายได้เพิ่มเติมตาม พ.ร.บ. นครแม่สอด คือ

(๑) รายได้ตาม พ.ร.บ.เทศบาลในฐานะเทศบาลนครแม่สอด

(๒) รายได้เพิ่มขึ้นตาม ร่าง พ.ร.บ. นครแม่สอด คือ ภาษีน้ำมัน / ภาษีสลื้อเลื่อน / ภาษี VAT เป็นต้น

(๓) รายได้จากรัฐบาลอุดหนุนโดยตรงให้กับนครแม่สอดแบบเดียวกับเมืองพัทยา

ทำให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา / แผนงานโครงการเป็นไปอย่างรวดเร็วทันต่อความต้องการของประชาชนและการพัฒนา SEZ ตาก ที่พัฒนาแบบก้าวกระโดด

ข้อ ๓. เทศบาลนครแม่สอดในฐานะเมืองหลวงของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก มีความจำเป็นอย่างไร ในการยกฐานะเป็นท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอด

ที่ผ่านมาเศรษฐกิจในพื้นที่นครแม่สอดได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ในส่วนของอุตสาหกรรมมีความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต มีทำเลที่ตั้งที่เป็นโอกาสขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่ม GMS และกลุ่มเอเชียใต้ เชื่อมโยงเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตก (EWEC) เป็นเมืองศูนย์กลาง ๒ ทวีป ACMECS และ BIMSTEC มีทรัพยากรที่หลากหลาย หากแต่การจัดการปัญหาในพื้นที่นั้น ท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง แต่ต้องรอการดำเนินการจากหน่วยราชการส่วนกลาง หรือ ส่วนภูมิภาค จึงทำให้เกิดปัญหาด้านสังคม ประชากรแฝง แรงงาน ด้านสาธารณสุขโรค สิ่งแวดล้อม การศึกษา การสาธารณสุข และอื่นๆ ที่ต้องได้รับดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน

นครแม่สอดเป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะ มีความสำคัญเป็นเมืองศูนย์กลางการค้าชายแดนและมีความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูง โดยที่ผ่านมา มีมูลค่าการค้าชายแดนของด่านแม่สอด กว่าปีละ ๘๐,๐๐๐ ล้านบาท ประกอบกับประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่องกำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษโดยกำหนดให้ท้องที่ตำบลท่าสายลวด ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่กาษา ตำบลแม่กู่ ตำบลแม่ตาว ตำบลแม่ปะ ตำบลแม่สอด และตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด , ตำบลช่องแคบ ตำบลพบพระ ตำบลวาลีย์ อำเภอพบพระ , ตำบลชะเนงจือ ตำบลแม่จะเร และตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เป็น “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก” และมีมติการประชุมร่วมระหว่างคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘ ได้มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ เรื่องการสถาปนาความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้อง (Sister City) ระหว่างแม่สอดและเมียวดี ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความใกล้ชิดระหว่างสองเมืองเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นส่วนสำคัญในการขยายตัวทางการค้าชายแดน และการลงทุนระหว่างกัน และเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศในภาพรวม รวมทั้งสนับสนุนสอดคล้องกับการจัดตั้งนครแม่สอดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่ต้องมาดูแลสังคม และการจัดบริการสาธารณะรองรับการเป็นเมืองเศรษฐกิจพิเศษ ตามร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. และการประชุมคณะทำงาน/ส่วนราชการจังหวัดตาก เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ ได้เห็นชอบและสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอด ตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย ทำให้มีนักลงทุนให้ความสนใจมาลงทุนประเภทธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัย ห้างสรรพสินค้า คอนโดมิเนียม โรงแรม และธุรกิจบริการ ในพื้นที่เขตนครแม่สอด กว่า ๑๐,๒๐๐ ล้านบาท และมีแรงงานตามแนวชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน กว่า ๑๒ ล้านคน คาดว่าหากการลงทุนและปรับปรุงด้านโครงสร้างพื้นฐานมากขึ้น โดยเฉพาะระบบการขนส่งจะทำให้ประตูของประเทศไทยทางฝั่งแม่สอดสามารถขยายตลาดสินค้าของไทยไปยังอินเดียและยุโรปได้ในอนาคตอันใกล้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ

นายกรัฐมนตรีอินเดียนายเรนทรา โมตี ได้มีการเปิดเผยเดินทางโครงการสร้างถนนความยาว ๓,๒๐๐ กิโลเมตร เชื่อมเมืองโมเรทีในรัฐมณีปุระของอินเดียเข้ากับ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของประเทศไทย

เมืองการค้าชายแดนแม่สอด จังหวัดตาก เป็นท้องถิ่นที่น่าสนใจอย่างยิ่งเพราะมีการดำเนินการขับเคลื่อนสู่การเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีความเป็นรูปธรรมชัดเจนมาก (วสันต์ เหลืองประภัสส์, ๒๕๕๔) เพราะได้มีการ ศึกษาวิจัยจากสถาบันวิชาการต่างๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (เทอดเกียรติ ชินสรนันท์, ๒๕๕๑) รวมทั้งมีการจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นเรื่องแนวทางการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอด ซึ่งดำเนินการภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันพระปกเกล้า โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กกถ.) อันประกอบไปด้วยข้าราชการ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ จากสถาบันต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ (เทอดเกียรติ ชินสรนันท์, ๒๕๕๕) จนกระทั่งแนวคิดการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนั้น ได้กลายเป็นนโยบายของรัฐบาลสมัยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ซึ่งได้มีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๕) ซึ่งผ่านการพิจารณาและตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกาเรียบร้อยแล้ว (คณะกรรมการกฤษฎีกา, ๒๕๕๔) และนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาตามระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๔ (เทศบาลนครแม่สอด, ๒๕๕๔) อันเป็นสาเหตุให้มีความสำคัญของการจัดตั้งนครแม่สอด มีความสำคัญในฐานะนโยบายของรัฐบาลที่พยายามพัฒนาการกระจายอำนาจอีกระดับหนึ่ง นอกเหนือจากที่ทำกันตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ คือการพัฒนาพื้นที่ท้องถิ่นที่มีลักษณะพิเศษให้มีการจัดตั้งองค์กรที่มีรูปแบบและอำนาจหน้าที่ที่สอดคล้องกับศักยภาพและความเหมาะสมกับพื้นที่ จากที่กล่าวมา ทำให้เห็นว่าการจัดตั้ง “นครแม่สอด” ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษขึ้นในประเทศไทยเป็นแนวคิดที่สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นที่สอดคล้องกับระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ซึ่งมีศักยภาพในการเป็นประตูเศรษฐกิจที่จะเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นฐานในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ จัดบริการ สาธารณะที่มีคุณภาพและรองรับการเจริญเติบโตของพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และที่สำคัญคือให้ “นครแม่สอดโมเดล” เป็นตัวแบบให้กับกลุ่มเมืองชายแดนอื่นๆ เช่น เมืองแม่สาย เมืองมุกดาหาร เมืองนครพนม เมืองหนองคาย เมืองอรัญประเทศ เมืองระนอง เมืองสะเดา เมืองประดังเบซาร์ และเมืองสุโขทัย-โลกที่มีลักษณะของท้องถิ่นคล้ายกัน (อภิรักษ์ โกษะโยธิน, ๒๕๕๓: ๕๕) ซึ่งจากความสำคัญของการดำเนินการจัดตั้ง “นครแม่สอด” นี้ในประเด็นปัญหาและกระบวนการที่เกิดขึ้นในการดำเนินการจัดตั้งยังไม่มีการศึกษาวิจัยประกอบกับความเป็นนโยบายที่ใช้เป็นตัวแบบที่จะพัฒนากลุ่มเมืองชายแดนที่อื่นๆ จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัญหาและกระบวนการที่เกิดขึ้นในการจัดตั้ง “นครแม่สอด” ในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษแห่งใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืนและใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบายของรัฐบาลที่พยายามพัฒนาการกระจายอำนาจอีกระดับหนึ่ง ที่สนับสนุนท้องถิ่นที่มีลักษณะพิเศษให้มีการจัดตั้งองค์กรที่มีรูปแบบและอำนาจหน้าที่ที่สอดคล้องกับศักยภาพและความเหมาะสมกับพื้นที่ตน นอกจากนี้ยังมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ.๒๕๕๖ ได้กำหนดไว้ด้วยว่าเมื่อกำหนดพื้นที่ใดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้ว มีความจำเป็นต้องมีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เนื่องจากการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนของประเทศ โดยใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงด้านคมนาคมขนส่งของภูมิภาคอาเซียนและข้อตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน ส่วนการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถจัดบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ

แก่ประชาชน และรองรับการเจริญเติบโตของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งพัฒนาการบริหารจัดการของท้องถิ่นให้มีระบบที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ประกอบกับได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้องแม่สอด-เมียวดี (Sister City) ตามมติการประชุมร่วมคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความใกล้ชิดระหว่างสองเมืองเพิ่มมากขึ้น อันจะเป็นส่วนสำคัญในการขยายตัวทางการค้าชายแดนและการลงทุนระหว่างกัน และเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองประเทศในภาพรวม รวมทั้งจะสนับสนุนสอดคล้องกับการจัดตั้งนครแม่สอดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

ต่อมา เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๗ ฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้ประชุมมอบนโยบาย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และแนวทางการดำเนินการของฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยได้สรุปผลการสำรวจกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย ที่เสนอขอแก้ไขปรับปรุงตามนโยบายและกรอบการดำเนินการของฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ กฎหมายที่ส่วนราชการอยู่ระหว่างเตรียมการหรือศึกษาयर่าง ข้อ ๓.๖ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. เพื่อรวมเทศบาลนครแม่สอดกับเทศบาลตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอด เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการค้าชายแดนและรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการนครแม่สอด พ.ศ. ผ่านการพิจารณาจากสำนักคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะที่ ๑ และผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมติสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอด
